

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Педагогічний факультет
кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

**«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність 231 Соціальна робота

Спеціалізація: Соціальний педагог. Викладач соціально-педагогічних дисциплін

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1

від «29» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін
Викладач (-і)	Сабат Надія Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380969424163
Е-mail викладача	nadiya.sabat@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС (180 год.): 60 год. аудиторних занять. З них 24 год. лекцій, 36 год семінарських занять, 120 год самостійної роботи (для студентів денної форми). 20 год. аудиторних занять. З них 8 год. лекцій, 12 год семінарських занять, 160 год самостійної роботи (для студентів заочної форми).
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації в день проведення лекційних/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Передбачені онлайн-консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн-консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача.
2. Анотація до освітнього компонента	
Освітній компонент «Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін» передбачено для магістрів першого року денної та заочної форм навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: система знань про підготовку майбутніх викладачів закладів вищої освіти до викладання соціально-педагогічних та психологічних дисциплін з використанням сучасних технологій, форми та види навчальних занять.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p><i>Мета курсу:</i> формування методичної компетентності майбутніх викладачів соціально-педагогічних дисциплін.</p> <p><i>Завдання курсу:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – сформуванню у студентів систему знань, умінь та навичок викладання навчальних дисциплін у ЗВО; здатності і готовності майбутніх фахівців до викладацької роботи; – ознайомити студентів зі структурою і змістом навчального процесу у ЗВО, з особливостями роботи викладачів, завідувача кафедри, деканату, адміністрації; – сприяти оволодінню здобувачів освіти педагогічними формами освітньої взаємодії зі студентами, вчити їх творчо застосовувати знання у практичній діяльності; 	

- навчити здобувачів освіти планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять, використовувати найефективніші методи навчання, виховання і розвитку студентів;
- сприяти набуттю початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності;
- спонукати майбутніх викладачів соціально-педагогічних дисциплін до педагогічної творчості, апробувати найбільш ефективні прийоми і методи навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін;
- ознайомити студентів із особливостями професійної майстерності та педагогічної техніки викладача.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності (ФК).

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 10. Здатність вивчати, узагальнити та впровадити в роботу нові методи навчання та виховання.

ФК 17. Здатність вивчати сучасні суспільні проблеми з метою діагностування, прогнозування, надання соціально-педагогічної допомоги й підтримки та здійснення різних напрямів соціально-педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність ефективно реалізовувати освітній процес у ЗВО з урахуванням основних вимог до професійної діяльності педагога, викладача, використовуючи сучасні методи й інноваційні технології; ефективно вирішувати дослідницькі та інноваційні завдання у сфері освіти й соціальної педагогіки.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 6. Вивчати, узагальнювати та впроваджувати в роботу нові методи навчання та виховання.

ПРН 13. Розробляти та оновлювати навчальні дисципліни, готувати навчальні і методичні матеріали до них.

ПРН 22. Викладати соціально-педагогічні дисципліни з використанням сучасних методик, інструментів і технологій; створювати сприятливе для здобувачів освіти відкрите освітнє середовище, спрямоване на забезпечення результатів навчання.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24 год.
семінарські заняття	36 год.
самостійна робота	120 год.

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
1	231 Соціальна робота	1	нормативний

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	семінарські заняття	сам. роб.
Тема 1. Концептуальні та методологічні підходи до організації навчання майбутніх соціальних педагогів у системі закладу вищої освіти. Студентський путівник (див. сайт ПНУ).	2	2	10
Тема 2. Сутність та особливості підготовки майбутніх соціальних педагогів.	2	2	10
Тема 3. Роль і функції викладача в реалізації мети і завдань вивчення соціально-педагогічних дисциплін.	2	2	10
Тема 4. Загальна характеристика форм і методів навчання у вищій школі.	2	4	10
Тема 5. Особливості підготовки та проведення лекції із соціально-педагогічних дисциплін.	2	4	10
Тема 6. Роль і специфіка підготовки та проведення практичного заняття із соціально-педагогічних дисциплін.	2	2	10
Тема 7. Роль і специфіка підготовки та проведення семінарського заняття із соціально-педагогічних дисциплін.	2	2	10

Тема 8. Роль і специфіка підготовки та проведення лабораторного заняття із соціально-педагогічних дисциплін.		2	10
Тема 9. Методика організації самостійної роботи студентів у ході вивчення соціально-педагогічних дисциплін.	2	4	10
Тема 10. Особливості організації науково-дослідницької та самостійної роботи студентів.	2	4	10
Тема 11. Методика діагностики й оцінювання знань, умінь і навичок студентів.	2	4	10
Тема 12. Застосування інноваційних форм та методів навчання у викладанні соціально-педагогічних дисциплін.	2	4	10
ЗАГ.:	24	36	120

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<p>Види контролю: поточний, підсумковий.</p> <p>Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, підготовка творчих завдань.</p> <p>Контроль знань і умінь студентів з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу.</p> <p>Форма контролю – екзамен.</p> <p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи.</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 25 балів – за поточне оцінювання; 20 балів – за контрольну роботу; 5 балів – за самостійну роботу; 50 балів – за екзамен.</p> <p>По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних заняттях множиться на ваговий коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 25 балів.</p>
Вимоги до письмових робіт	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою (передбачає виконання тестових завдань,

	практичних творчих завдань, усних і письмових відповідей).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх передбачених форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50.
Підсумковий контроль	Екзамен

7. Політика навчальної дисципліни

При організації освітнього процесу викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонент (наказ ректора про введення в дію № 309 від 19.05.2023); Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (наказ про введення в дію від 19.05.2023 р. № 309); Положення про організацію освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 7) (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.); Положення про розклад навчальних занять у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора від 12.06.2023 р. № 362); Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.); Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.).

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості здобувача вищої освіти, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей здобувачів освіти, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Академічна доброчесність. Викладання курсу та взаємодія зі студентом ґрунтуються на політиці академічної доброчесності. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного

університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора від 19.05.2023 р. № 309).

Неформальна освіта. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора від 24.11.2022 р. № 672) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

українська освітня платформа [Prometheus](#);
безкоштовна освітня платформа [Khan Academy](#);
українська студія онлайн-освіти [EdEra](#);
онлайн-платформа [Coursera](#).

8. Рекомендована література

Основна

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. Київ : Кондор, 2008. 272 с.
2. Білан Л. Л. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Ніжин : ПП Лисенко, 2010. 399 с.
3. Вайнола Р. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 140 с.
4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
5. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Одеса, 2014. 200 с.
6. Лякішева А. В., Грицюк Л. К. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 504 с.
7. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Сімферополь, 2011. 270 с.
8. Сабат Н. І., Сабат Н. В. Сучасні педагогічні технології у закладах загальної середньої та вищої освіти : навчально-методичний посібник для студентів ОР «магістр» спеціальності 231 Соціальна робота. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. 208 с.
9. Стинська В. Методика викладання у вищій школі та тренінгові технології : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 260 с.
10. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ : Академія, 2011. 224 с.
11. Якість вищої освіти: теорія і практика : навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк (та ін.); НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

Додаткова

1. Агаркова Н. О., Васильєва С. О. Практичний досвід формування soft skills у студентів педагогічного ЗВО. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 185–194.
2. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навч.-метод. посіб. / Стинська В. В., Прокопів Л. М., Нагачевська З. І., Савчук Б. П., Стражнікова І. В., Ковальчук В. М., Салига Н. М. [за заг. ред. В. Стинської, Л. Прокопів]. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.
3. Бешлей О. В., Батринчук З. Р. Розвиток навичок візуальної грамотності студентів ЗВО через застосування мультимодальних текстів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 77, Т. 1. С. 119–124.
4. Блудова Ю. О., Потапова Н. В. Особливості суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 213–223.
5. Бондаренко З. П., Іваненко В. В. Партнерська взаємодія закладів освіти як детермінанта соціального розвитку особистості здобувача освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 77, Т. 1. С. 66–70.
6. Будаєв В. Д., Заскалета С. Г. Організація змішаного навчання в умовах викладання педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 77, Т. 1. С. 125–129.
7. Головка М. Б., Коротяєва І. Б. Професійна духовність педагога у контексті викликів сучасності. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 2 (340). Ч. 1. С. 98–109.
8. Гриценко І. С., Огарь С. В., Кутєпова В. М., Светочева І. І. Організація та проведення лабораторних, практичних та семінарських занять : метод рек. для викладачів. Харків, 2014. 28 с.
9. Гуревич Р. С., Пархоменко В. А., Кадемія М. Ю., Опушко Н. Р. Цифровізація вищої освіти в умовах пандемії: проблеми та перспективи розвитку. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. 2020. Випуск 64. С. 9–14.
10. Дегтярьова Л. М., Буланкіна А. О. Активна форма навчального процесу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 2 (340). Ч. 2. С. 277–286.
11. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навчальний посібник. 2-е вид., переробл. і доп. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 456 с.
12. Іванов Є. В., Гош В. Є. Дистанційна освіта сьогодення: сутність та виклики. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 273–282.

13. Інноваційні методи проведення занять: метод. посіб. / автор-укладач Кожухар О. А. Чернігів, 2017. 24 с.
14. Кадемія М. Ю., Кобися В. М., Опушко Н. Р. Використання цифрових технологій у закладах вищої освіти. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія.* 2020. Випуск 63. С. 19–26.
15. Кадемія М. Ю., Опушко Н. Р. Інноваційні технології навчання у сучасній вищій освіті. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія.* 2020. Випуск 61. С. 127–130.
16. Капустіна О. І., Бакуменко Т. К. Сучасні аспекти практичної підготовки у закладі вищої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 265–272.
17. Ключковська І. М., Якимович Т. Д., Джулай Л. І. Особливості професійного навчання в умовах використання дистанційних курсів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2021. № 77. Т. 1. С. 56–60.
18. Козловська І. М., Пастирська І. Я. Генеза та методи дослідження інтегративних курсів у навчальному процесі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2021. № 77, Т. 1. С. 61–65.
19. Котенева І. С., Карлова Н. М. Сучасні ролі викладача закладу вищої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 1 (339). Ч. 1. С. 157–166.
20. Методика викладання соціальної роботи та соціальної політики / за ред. І. Григи. Посібник для відкритого навчання. Київ : КМА, 2001. 76 с.
21. Мигович І. В. Цифровізація у вищій освіті як засіб забезпечення доступу та інтегрування студентів до глобального освітнього простору в умовах світової кризи COVID-19. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 2 (340). Ч. 2. С. 130–139.
22. Місяк Ю. В. Відсутність дискримінації як одна з умов безпечного освітнього середовища сучасного закладу освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 283–292.
23. Пушкарьова Т. О. Онлайн освіта – переваги та челенджі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 2 (340). Ч. 2. С. 298–304.
24. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2005. 239 с.
25. Соціальна педагогіка : навч.-метод. матеріали для підготовки бакалаврів соц. педагогіки / за заг. ред. П. Гусака, Л. Грицюк. Луцьк : Вежа-Друк, 2012. 668 с.
26. Студентський путівник. URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Студентський_путівник_2023-1.pdf
27. Ткачов А. С., Махновський С. С. Моделі змішаного навчання та підходи до їх відбору в освітньому процесі вищої школи. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 321–332.

28. Тюття Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота: методика викладання / університет «Україна». Київ, 2011. 340 с.
29. Харківська А. І. Особливості функціонування цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 8 (346). Ч. 2. С. 333–341.
30. Цибулько Г. Я., Пшеничний М. В., Боженко І. Д. Організація самостійної роботи студентів в контексті інноваційних процесів. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (339). Ч. 1. С. 240–249.
31. Швирка В. М. Технологія сторітелінгу в практиці викладання педагогічних дисциплін. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 6 (344). Ч. 2. С. 202–208.
32. Юрків Я. І. Змішане навчання як форма ефективно організації професійної підготовки майбутніх соціальних працівників / соціальних педагогів. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (339). Ч. 1. С. 265–279.
33. Яцула Т. В. Теоретичні засади створення суб'єкт-суб'єктних взаємовідносин між викладачем та студентами як основа творчої співпраці. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2021. № 6 (344). Ч. 2. С. 220–228.

Викладач: Сабат Надія Володимирівна,
доцент кафедри соціальної педагогіки та
соціальної роботи